

Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry

Toimintasuunnitelma 2024

Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys edistää luonnon- ja ympäristönsuojelua Oulussa sekä pyrkii vahvistamaan kaupunkilaisten luontosuhdetta ja ympäristötuntemusta. Yhdistyksen tavoitteena on puolustaa monimuotoista luontoa ja terveellistä elinympäristöä. Paikallisen luonnon tuntemus on toiminnan perusta, jota hyödynnetään yhdistyksen aloitteissa, kannanotoissa ja suojeluesityksissä.

Yhdistyksen toimintamuotoja ovat jäsenille ja yleisölle tarkoitettut retket ja tapahtumat sekä teemakohtaiset kurssit, seminaarit ja opintopiirit. Mahdollisuuksien mukaan yhdistys on mukana Suomen luonnonsuojeluliiton ja sen Pohjois-Pohjanmaan piirin kampanjoissa ja tapahtumissa. Viranomaisille toimitetaan kirjallisia kannanottoja merkittävästi luontoon vaikuttavista kaavoista ja muista hankkeista sekä tarvittaessa valitetaan päätöksistä. Tärkeitä vaikuttamisen kohteita ovat hankintapolitiikka, liikennetarkaisut, energiahuolto, rakentamisen ohjaus ja maankäyttö. Yhdistyksessä seurataan aktiivisesti kaavoitushankkeita ja -suunnitelmia ja niihin pyritään pääsemään mukaan jo varhaisessa vaiheessa. Oulun keskeisen kaupunkialueen yleiskaavatyötä seurataan ja otetaan kantaa eri vaiheissa. Kaavoituksen ja suunnitelmien seuranta varten yhdistyksessä toimii kaavaseurantaryhmä, jossa kullakin toimijalla on vastuukuukausi. Vastuuhenkilö seuraa vireille tulevia asioita ja vinkkaa niistä muille, sekä koordinoi mahdollista kommentointia.

Yhdistyksessä tehdään vaikuttavaa ympäristökasvatustyötä niin lasten, nuorten kuin aikuistenkin parissa olemalla luonnossa, lisäämällä tietoa luonnosta ja toimimalla luonnon puolesta. Retkien lisäksi luonto-osaamista edistetään esimerkiksi järjestämällä luontokerhoja, teemailtoja ja luentoja, joihin pyydetään puheenvuoroja asiantuntijoilta. Lisäksi yhdistys voi järjestää mielenosoituksia tärkeistä ajankohtaisista asioista.

Yhdistyksen toimintaa kehitetään yhteisen keskustelun ja jäsenkyselyiden pohjalta. Uusia toimijoita ja jäseniä pyritään saamaan mukaan tapahtumien, retkien ja jäseniltojen kautta. Uudet tulijat otetaan avoimesti mukaan ja kartoitetaan, mitä he haluaisivat tehdä luonnon ja yhdistyksen hyväksi. Uutta toimintaa ideoidaan yhdessä ja monipuolinen vaikuttaminen nähdään vahvuutena. Tavoitteena on, että yhdistyksessä löytyy kaikille luonnonystävälle mielenkiintoista ja mukavaa toimintaa.

Lähiluonto pääteemana

Luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistyksen päätavoitteena vuodelle 2024 on nostaa esiin lähiluonnon ja kaupunkimetsien merkitystä luonnon monimuotoisuudelle, ekosysteemipalveluille ja kaupunkilaisten terveydelle ja viihtyvyydelle. Aktivoimme viestintäämme lähiluonnon merkityksestä mm. sosiaalisessa mediassa.

Teemaa tuodaan esille myös kesän niittotalkoissa ja vieraskasvien kitkentätalkoissa sekä luontoretkillä ja esim. pönttötalkoissa. Luontokadon hillintä tuodaan esille myös kommentoitaessa kaupungin suunnitelmia ja kaavoitusta sekä metsien hoitoa.

Yhdistys puolustaa kaupunkiluontoa sekä sen kulttuuriarvoa, esimerkiksi Hietasaarella ja Oulujokisuistossa, jossa asuntomessut sekä Nallikarin alueen rakentaminen uhkaavat luontoa. Kaupunkimetsien merkitystä tuodaan esille järjestämällä muutamia asukasmetsäkävelyjä eri puolilla Oulua. Mukaan kutsutaan tavallisia oululaisia mm. asukasyhdistysten kautta. Tilaisuuksissa kerättyä palautetta viedään kaupungin virkamiehille ja päättäjille. Näitä voidaan myös kutsua mukaan kävelyille. Myös Retkikerhon toimintaa voidaan aktivoida lähiluontoteeman kautta. Retkikerhon kautta voidaan ihmisiä tutustuttaa hieman kauempana keskustasta oleviin kaupungin alueella oleviin kiinnostaviin luontokohteisiin.

Metsäluonnon köyhtyminen halutaan pysäyttää

Yhdistys järjesti kaksi metsäaiheista tilaisuutta 2021-2022. Teemana olivat kaupunkimetsät ja jatkuva kasvatusta. Myös Oulun kaupungin metsien hoito- ja käyttösuunnitelmaan 2023-2033 pyrittiin vaikuttamaan vuonna 2023. Tavoitteitamme ei saatu läpi suunnitelmaan, mutta seuraamme edelleen kaupungin metsien käyttöä ja pyrimme edistämään kaupungin metsien suojelua ja kestävästä käytöstä muita reittejä pitkin.

Yhdistyksen tavoitteena on konkreettisesti edistää metsien suojelemista omalla toimialueellaan. Tähän yksi tärkeä väylä on vaikuttaminen kaupungin kaavoitukseen, jossa uhkaa usein jäädä arvokkaita metsäalueita rakentamisen alle. Työsarkaa riittää, sillä Lapin eteläpuolisella alueella vain 2% metsämaasta on suojeltu.

METSO-suojeluohjelma jatkuu vuoteen 2025 ja metsänomistajille tarjotaan vapaaehtoisuuteen perustuen mahdollisuuksia suojella metsiään. Yhdistyksessä seurataan METSO-rahoituksen kehitystä ja edistetään asiaa mahdollisesti kartoitusretkien ja metsälajien inventoinnin sekä kohteiden suojeluarvoista viestimisen kautta. Yhteistyötä voidaan tehdä Luontoliiton, Greenpeacen ja Elokapiinan kanssa, joilla on osaamista metsäasioissa.

Kaivosasiaa seurataan, vesistöteemaa tuodaan esille

Martimo1-kaivos Hankkeen myötä kaivosteema on erityisen ajankohtainen myös Oulun kaupungin alueella. Ruotsalaisomisteinen Arctic Minerals AB on hakenut malminetsintä lupaa Ylikiimingin Arkalassa. Luvasta on valittu hallinto-oikeuteen. Omien nettisivujensa mukaan

yhtiö hakee alueelta ainakin kobolttia, lyijyä ja sinkkiä. Yhtiö kertoo tutkivansa malminetsintämahdollisuuksia myös muualla lähialueella sekä Haukiputaalla. Hankekokonaisuus on laaja ja sisältää Martimo 1 -varauksen lisäksi kohteet Katiska, Kumpusuo ja Haukipudas. Yhdistys seuraa Martimo1-kaivoshanketta ja vaikuttaa asiaan yhdessä muiden tahojen kanssa.

Myös malminetsintäalueen ulkopuolisten pienvesien ja erityisesti luonnontilaisten purojen merkitystä ja niitä uhkaavia toimintoja pyritään yhä nostamaan esille. Pienvesiretkiä järjestetään resurssien mukaan. Oulujoen tilaa halutaan edelleen nostaa julkiseen keskusteluun. Aiheita voivat olla muun muassa joen veden laatu ja sen vaikutus veden talouskäyttöön, vaelluskalakannat sekä metsien käytön ja maatalouden vaikutukset Oulujokeen. Myös Hartaanselän pohjaa roskaava punttikalastus nostetaan esiin. Oulujokeen liittyvien retkien järjestämisessä ja viestinnässä voidaan tehdä yhteistyötä Oulujokilaakson yhdistyksen ja piirin kanssa.

Ilmastonmuutoksen torjuntaan halutaan Oulussa lisää kunnianhimoa

Oulun kaupungin ilmastotoimia kiritetään, sillä Oulun hiilineuraaliustavoite 2035 on selkeästi muita Suomen suuria kaupunkeja kunnianhimmottomampi (Helsinki 2030, Espoo 2030, Tampere 2030, Vantaa 2030, Turku 2029). Yhdistyksessä halutaan tehdä töitä rohkean ja ennakoivan ilmastotyön eteen. Esimerkiksi turpeesta luopuminen nopeassa aikataulussa sekä Venäjän hyökkäys Ukrainaan ovat asettamassa paineita puunkäytön lisäämiseen, mikä on kestävä vaihtoehto. Ratkaisuina olisivat nopeat investoinnit muuhun kuin polttoon perustuviin energiantuotantotapoihin, kuten lämpöpumppuihin, maalämpöön sekä tuuli- ja aurinkovoimaan.

Tavoitteena on, että energiamurroksesta saadaan keskustelua niin kuntalaisten kuin päättäjienkin keskuudessa. Resurssien mukaan vaihtoehtoisista ratkaisuista puun- ja turpeen poltolle järjestetään seminaari, johon kutsutaan mukaan energiahuollon toimijoita, asiantuntijoita ja poliitikkoja.

Lisäksi yhdistys tuo ilmastoasioita esille viestintäkanavissaan teemapäivinä. Myös mielenosoituksia ja ilmastomarsseja voidaan järjestää. Ilmastonmuutos liittyy luonnonvarojen ylikulutukseen, joten aiheesta on luonteva nostaa keskustelua Earth Hourin ja kansallisen ylikulutuspäivän yhteydessä. Vähäpäästäisemmästä elämäntavasta ja ekologisesti kestävästä valinnoista jaetaan tietoa sosiaalisen median kanavissa ja esimerkiksi tempauksien ja kadulle jalkautumisen kautta.

Jäsenhankintaa edistetään matalan kynnyksen tapahtumilla ja kampanjoilla

Ympäristötapahtumien ja luontoretkien lisäksi on tärkeää jalkautua sinne, missä ihmiset liikkuvat ja keskustella luontoon, ilmastoon ja luonnonsuojeluun liittyvistä asioista sekä toivottaa ihmiset

tervetulleiksi yhdistyksen toimintaan. Tammikuussa järjestetään uusien ilta uusille jäsenille sekä rivijäsenille, joita kiinnostaa aktiivisempi toiminta järjestössä.

Katukampanjointia ja jäsenhankintaa voidaan tulevana vuonna tehdä myös erilaisissa tapahtumissa Oulun alueella. Esillä pidettäviä asioita voivat olla esimerkiksi Luonnonsuojeluliiton lähiluontokampanja sekä metsä-, vesistö- ja ilmastotavoitteet. Tapahtumissa ihmisiä jututetaan, heille jaetaan esitteitä ja jäsenlehtiä sekä mahdollisesti kerätään allekirjoituksia johonkin aloitteeseen. Jäsenhankintaan voidaan panostaa myös sosiaalisen median kautta.

Yhdistyksellä olisi mahdollista järjestää yleisölle avoimia vapaamuotoisia peli-iltoja tai muita rentoja iltamia. Näiden tarkoituksena on pitää hauskaa yhdessä ja antaa ihmisille mahdollisuus tutustua yhdistyksen aktiiveihin ja sitä kautta ehkä toimintaan. Hyvässä tapauksessa joku alkaa tilaisuuden johdosta aktiivitoimijaksi.

Jäsenhankinnassa on tärkeää luoda ihmisille tunne, että toimintaan voi kuka tahansa luonnosta ja ympäristöasioista kiinnostunut tulla mukaan omalla tavallaan ja oman aikansa puitteissa, kuitenkin sitoutuen yhteiseen tavoitteeseen. Erityisesti nuoria voidaan aktivoida mukaan lyhyempien kampanjoiden kautta.

Retkikerho tekee lähiluonnon tutuksi oululaisille

Retket ovat tärkeitä yhdistyksen toimijoille ja ehkä myös yhdistyksen näkyvin toiminnan muoto. Retket ovat helppo tapa tutustua yhdistykseen, paikalliseen luontoon, luonnonsuojelutyöhön ja yhdistyksen toimijoihin. Yhdistyksen retkistä vastaa Retkikerho. Retkikerho on ainutlaatuinen, lähes 500 ihmisen yhteisö, jolla ei ole hallitusta tai muuta muodollista hallintoa. Retkikerho on portti Luonnonsuojeluliiton jäsenyyteen ja toimijaksi ryhtymiseen. Retkikerho on tarkkailupaikka, jossa voi 'turvallisen matkan päästä' tutustua luonnonharrastajiin ja -suojelijoihin ennen päätöstä liittyä Luonnonsuojeluliiton jäseneksi.

Yhdistys järjestää retkien ohella luontoharrastusta esitteleviä kursseja, oppitunteja, teemapäiviä, kerhoja ja seminaareja. Tapahtumat voivat olla yleisölle avoimia tai tarjottuja tietyille kohderyhmälle, kuten koululuokalle, ja niiden tavoitteena on luontoharrastuksen edistäminen. Ohjelman sisällössä otetaan huomioon monipuolisesti erilaiset elinympäristöt ja niiden asukit: niin metsät, suot, vesistöt kuin eri lajiryhmätkin. Ranta- ja suistokaupunki Oulussa erityisesti arvokkaan maankohoamisrannikon ja herkän Itämeren suojelu sekä Oulujoen tilan parantaminen ovat tärkeitä teemoja.

Ainakin seuraavat retket ja tapahtumat pyritään toteuttamaan 2024:

- ❖ Jäsenilta / uusien ilta 17.1.
- ❖ Pihabongaus tammikuun lopussa
- ❖ Luonto lainassa -viikko yhteistyössä kirjastojen kanssa viikolla 5

- ❖ Hanhiretki huhtikuussa bussilla Limingan ja Tyrnävän lintupaikoille
- ❖ Luonnonkukkien päivä 16.6., kasviretki
- ❖ Suomen luonnon päivä 31.8.
- ❖ Joutsenretki Hailuotoon lokakuussa bussilla
- ❖ Kekri ja tonttupolku Loppulassa/ Oulu26-toiminta
- ❖ Yhdistyksen pikkujoulut

Kesällä tehdään luonnonhoitotöitä ja torjutaan vieraskasveja

Keväällä ja kesällä yhdistys järjestää useammat talkoot, joissa poistetaan vieraskasveja, hoidetaan niittyjä ja siivotaan ympäristöä roskista. Lumien sulettua ensimmäisenä päästään roskien kimppeihin. Siivoustalkoita voidaan järjestää resurssien mukaan isommin tai pienimuotoisemmin eri puolilla kaupunkia.

Vieraskasvilajien torjuntatalkoita pyritään järjestämään aiempina vuosina aloitetuilla kohteilla (mm. Pateniemi, Meri-Toppila, Turkansaari, Meriniemi), joissa työ pääsi hyvin käyntiin kolmena edellisenä vuonna Oulun kaupungin vieraslajihankkeen myötä. Yhteistyötä kaupungin kanssa halutaan jatkaa. Muita jo pitempään hoidettuja alueita tarkkaillaan ja niissäkin voidaan järjestää talkoita tarpeen ja resurssien mukaan.

Niittotalkoita järjestetään heinä-elokuun aikana. Yhdistys jatkaa luonnonhoitotyötä Puomitien niityllä Hietasaarella. Oulun toimijat voivat osallistua myös luonnonsuojelupiirin talkookohteiden hoitoon Kiimingin Haaraojalla sekä Muhoksen Sarviselänkankaalla ja Tikanlantossa.

Loppulan toiminta

Yhdistys on mukana Sanginjoen Loppulan entisen metsänvartijantalon toiminnassa. Talon omistaa Loppulan ystävät ry, jonka kanssa yhdistys tekee paljon yhteistyötä. Loppulan päärakennuksen remontti valmistui syyskuussa 2023. Talo toimii erilaisten luontoharrastukseen ja ympäristökasvatukseen liittyvien tapahtumien tukikohtana. Sanginjoen luonnonsuojelualueen kävijämäärä on ollut reippaassa kasvussa ja tulee kasvamaan entisestään retkeilyrakenteiden ja -reittien uudistusten myötä. Talkoilua on luvassa Loppulassa myös 2024: pihanhoitotöitä, piharakennusten kunnostusta, tapahtumien valmistelua, ehkä metsämiesten kämpän purku jne. Yhdistys on mukana järjestämässä tapahtumia Loppulassa vuoden mittaan toimijoiden kiinnostuksen mukaan esimerkiksi hiihtolomalla, luonnonkukkien päivänä, Suomen luonnon päivänä ja Kekrinä. Yhteistyötä tehdään Sanginjoella erityisesti Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa mm. tapahtumien järjestämisessä, alueen tunnettuuden lisäämisessä, käyttäjien tarpeiden arvioimisessa ja mahdollisissa ennallistamistalkoissa.

Vaikutetaan yhdessä ja viestitään toiminnasta avoimesti

Yhdistyksen toiminnan halutaan olevan sekä vaikuttavaa että toimijoille antoisaa. Ympäristöasioiden edistäminen on pitkäjänteistä työtä, jossa sinnikkyys palkitaan. Yhdistys pyrkii edistämään Suomen luonnonsuojeluliiton tavoitteita viestinnän ja toiminnan kautta sekä asettamalla omia, paikallisesti sopivia tavoitteita. Jokaisen yhdistyksen aktiivitoimijan ja jäsenen antama panos on tärkeä, ja kaikkia kannustetaan toimimaan omien voimavarojen, osaamisen ja kiinnostuksen kohteiden mukaan. Erilaiset näkökulmat ovat tervetulleita ja yhdistyksessä ollaan avoimia oppimaan uutta ja kehittymään. Erehtyäkin saa ja epäonnistumisista pyritään yhdessä ottamaan opiksi.

Yhdistyksen toiminnasta viestitään säännöllisesti verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa, Luontoaiheisessa Whatsapp-ryhmässä ja jäsenten sähköpostilistoilla. Vuonna 2021 aloitettu jäsenkirje tiivistää yhdistyksen ajankohtaiset uutiset ja tapahtumat, sekä tarjoaa jäsenille tietoa siitä miten toimintaan voi tulla mukaan. Jäsenkirjeen ohella pyritään jatkamaan myös uusille jäsenille tarkoitetun kirjeen toimittamista. Lisäksi jatketaan ja tehostetaan yhteistyötä muiden tahojen kanssa, esimerkkeinä Luontoliitto, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys, Kestävän kehityksen keskus sekä Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ja naapuriyhdistykset. Yhdessä toimimalla olemme vaikuttavampia.